

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

Кафедра цифрового мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інституту культури
і креативних індустрій

Лідія МАКАРЕНКО

08 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни _____основи реставрації, технік і технологій в образотворчому мистецтві _____

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність _____ 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація _____

Освітня програма _____Цифрове мистецтво_____

Інститут _____ННІ ККІ_____

РОЗРОБЛЕНО: Київський національний університет технологій та дизайну

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Антоніна ДУБРІВНА, кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри ЦМ

Схвалено Вченою Радою Інституту культури і креативних індустрій

Протокол від «02» 08 2024 року № 1

Директор Інституту Лідія МАКАРЕНКО

підпис

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри цифрового мистецтва

Протокол від «26» 07 2024 року № 1

Завідувач кафедри Антоніна ДУБРІВНА

підпис

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	обов'язкова	
Змістові модулі – 1	Спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Рік підготовки:	
		3-й	3-й
Загальна кількість годин – 90	Освітня програма Цифрове мистецтво	Семестр	
		5-й	5-й
Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних – 3 самостійної роботи здобувача вищої освіти – 4.5	Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)	Лекції	
		12 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		54 год.	86 год.
		Вид підсумкового контролю: залік (семестр 5).	

2. АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Основи реставрації, технік і технологій творів образотворчого мистецтва.

Мета курсу – надати здобувачам освіти базові знання, вміння та навички, необхідні для ознайомлення із сферою реставрації творів образотворчого мистецтва. Курс спрямований на формування компетентностей у володінні базовими художніми техніками та технологіями роботи з відповідними матеріалами, а також на вивчення досвіду образотворчого мистецтва у розвитку цих технік і технологій.

Результати навчання:

знати: базові теоретичні поняття та історичні аспекти реставрації у мистецтві; фахову термінологію, теорію та методику образотворчого мистецтва, а також відновлення мистецьких творів; основи технік та технологій, що використовуються у створенні й реставрації творів образотворчого мистецтва; основи дослідження стану збереженості об'єктів мистецтва.

вміти: проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації про художній об'єкт; здійснювати діагностику стану збереженості матеріально-предметної структури твору мистецтва; формулювати кінцеву мету відновлення з урахуванням особливостей об'єкта та сучасних підходів.

здатен продемонструвати: володіння спеціальними техніками та технологіями, які застосовуються у практичній діяльності в образотворчому мистецтві та реставрації; здатність до комплексного підходу у створенні і збереженні мистецьких творів.

володіти навичками: виконання практичних завдань з використанням технік і технологій образотворчого мистецтва; застосування методів відновлення у вирішенні професійних завдань; інструментами та матеріалами, які використовуються в техніко-технологічних дослідженнях мистецьких творів.

самостійно вирішувати: спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва і відновлення творів мистецтва; художні завдання, які передбачають застосування відповідних теорій, положень і методик.

Програмні результати навчання: відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом; володіти основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування, приладові та мікрохімічні дослідження); визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної та дослідницької діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи; володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

Необхідні навчальні компоненти (пререквізити, кореквізити і постреквізити): базові знання з образотворчого мистецтва і історії мистецтва.

Види навчальних занять: лекція, практичні, консультація.

Методи навчання: інформаційно-репродуктивний, пояснювально-ілюстративний, демонстрація, метод портфоліо.

Методи контролю: усний, практичний, візуальний.

Форми підсумкового контролю: залік (семестр 5).

Засоби діагностики успішності навчання: практичні завдання, презентації, питання до модульного контролю.

Мова навчання: українська

3. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

СЕМЕСТР 5

Змістовий модуль 1. Основи реставрації, технік і технологій творів образотворчого мистецтва.

Тема 1. Історико-культурні витоки художніх технік та розвиток технологій реставрації. Зміст: вивчення історичних і культурних основ формування художніх технік, технологій створення мистецьких творів та їх впливу на реставраційні підходи.

Тема 2. Матеріали, інструменти та спеціальні основи в образотворчій діяльності. Зміст: огляд основних матеріалів та інструментів, які використовуються в образотворчому мистецтві й реставрації, з акцентом на їх властивості та практичне застосування.

Тема 3. Фарбовий шар: склад, структура та збереження. Зміст: аналіз компонентів фарбового шару, їх властивостей та методів дослідження в контексті образотворчої практики.

Тема 4. Допоміжні та покривні матеріали у створенні та збереженні художніх творів. Зміст: дослідження ролі ґрунтових, фарбових і захисних покриттів у створенні художніх творів та їх значення для відновлювання образотворчих доробків.

Тема 5. Художні техніки та методи у створенні й відновленні мистецьких творів. Зміст: ознайомлення з традиційними й сучасними техніками створення і відновлення творів мистецтва.

Тема 6. Техніко-технологічне дослідження творів мистецтва: методи та інструменти. Зміст: комплексні дослідження творів мистецтва, аналіз їх морфологічних, стильових і кольоро-фактурних властивостей.

4. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів (розділів) і тем	Кількість годин													
	Денна форма здобуття вищої							Заочна форма здобуття вищої освіти						
	усього	у тому числі:						усього	у тому числі:					
		л	пр	ла б	се м	ін д	С Р С		л	пр	ла б	се м	ін д	С Р С
Освітній компонент														
Семестр 5. Змістовий модуль 1. Основи реставрації, технік і технологій творів образотворчого мистецтва.														
Тема 1. Історико-культурні витоки художніх технік та розвиток технологій реставрації.	15	2	4				9	16	1	1				14
Тема 2. Матеріали, інструменти та спеціальні основи в образотворчій діяльності.	15	2	4				9	14						14
Тема 3. Фарбовий шар: склад, структура та збереження.	15	2	4				9	14						14
Тема 4. Допоміжні та покривні матеріали у створенні та збереженні художніх творів.	15	2	4				9	14						14
Тема 5. Художні техніки та методи у створенні й відновленні мистецьких творів.	15	2	4				9	14						14
Тема 6. Техніко-технологічне дослідження творів мистецтва: підходи та інструменти.	15	2	4				9	18	1	1				16
Разом за змістовим модулем 1	90	12	24				54	90	2	2				86

5. ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назва теми практичного заняття	Кількість годин
1	Історико-культурні витоки художніх технік та розвиток технологій реставрації.	4
2	Матеріали, інструменти та спеціальні основи в образотворчій діяльності.	4
3	Фарбовий шар: склад, структура та збереження.	4
4	Допоміжні та покривні матеріали у створенні та збереженні художніх творів.	4
5	Художні техніки та методи у створенні й відновленні мистецьких творів.	4
6	Техніко-технологічне дослідження творів мистецтва: підходи та інструменти.	4
Всього		24

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Види робіт	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять	5
2	Пошук інформації за темами для підготовки доповідей, презентацій, звітів	13
3	Завдання для самостійної роботи за темами	26
4	Підготовка до модульного контролю	10
Всього		54

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ОСВІТИ

Поточне оцінювання та самостійна робота						МК	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
14	14	14	14	14	14	16	100

Розподіл балів з дисципліни

Семестр 5

Види робіт, що оцінюються в балах	T1	T2	T3	T4	T5	T6	Усього
Пошук інформації за темами, підготовка доповідей, презентацій, звітів	4	4	4	4	4	4	24
Виконання практичних завдань за темами	10	10	10	10	10	10	60
Модульний контроль	16						16
Всього з дисципліни							100

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Оцінка за національною шкалою для екзамену, заліку	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
Відмінно/ зараховано	90-100	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Добре/ зараховано	82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
	74-81	C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)

Задовільно/ зараховано	64-73	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
	60-63	E	Достатньо (виконання відповідає мінімальним критеріям)
Незадовільно/ незараховано	35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
	0-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

Критерії оцінювання видів робіт

Для перевірки знань та навичок здобувачів вищої освіти, які були здобуті протягом вивчення кожної теми, застосовуються критерії, наведені нижче. Результати виконання практичних завдань оцінюються в межах кожної навчальної теми:

14-бальна шкала

— 10–14 балів отримують здобувачі вищої освіти, які представили практичні роботи, що виконані в повному обсязі, на високому аналітичному та художньому рівні. Здобувач має глибокі, міцні, узагальнені знання з даної теми, вільно та обґрунтовано використовує їх. Представлені матеріали містять результати послідовного і аргументованого виконання завдання із використанням нестандартних рішень.

— 5–9 балів отримують здобувачі вищої освіти за повне, логічне, обґрунтоване виконання практичних завдань, із деякими невідповідностями навчальному матеріалу. Здобувач із незначними підказками викладача може зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію. Знання здобувача є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у звичайних стандартних ситуаціях..

— 1–4 отримують здобувачі вищої освіти за неповне або незавершене виконання практичних робіт, або якщо вони виконані із значними підказками викладача. Наявна низка суттєвих помилок у виконанні практичної справи.

8. ПОЛІТИКА:

8.1 Обов'язкове дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти, а саме:

— самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою;

— посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

— дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

— надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

8.2. Допускається визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих у неформальній (інформальній) освіті, а саме, оцінювання практичних і самостійних робіт у балах за тему, за наявності сертифікату з теми або суміжних напрямів, отриманого на платформах масових відкритих онлайн курсів/навчальних центрів/програм академічної мобільності тощо.

8.3. Для отримання позитивної оцінки необхідно отримати 60% від кількості балів за кожен вид роботи, що оцінюються в балах, і всі види контролю.

8.4. Перенесення терміну здачі робіт:

— з поважних причин можливе без зниження максимального балу за роботи за умови завчасного повідомлення про поважну причину затримки та строки перенесення здачі роботи викладача особисто або через старосту групи;

— без поважних причин зі зниженням максимального балу за роботи.

8.5. При виявленні плагіату робота підлягає переробці зі зниженням максимального балу.

8.6. Неприпустимо пропуски занять з неповажних причин. Запізнення та самовільний вихід з занять. Користування мобільними телефонами під час занять. Пропущені без поважних

причин заняття підлягають відпрацюванню за індивідуальним графіком, погодженим з викладачем.

8.7. Допускається перезарахування робіт, виконаних під час академічної мобільності здобувача вищої освіти.

8.8. Оскарження оцінювання здійснюється на підставі заяви директору ННІ ККІ шляхом створення комісії з числа викладачів кафедри цифрового мистецтва у присутності завідувача цієї ж кафедри.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Афоніна О.С. Становлення засад наукової реставрації монументального малярства в Україні у 1920–1950-х роках. «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка». Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 64, Том 1. С. 67–73.
2. Жердзицький В. Є. Живопис. Техніка і технологія: навчальний посібник. Харків : Колорит, 2016. 327 с.
3. Карпов В.В. Реставрація монументального живопису в Україні в 50–60-ті роки ХХ ст. Суспільні прагнення та ідеологічні колізії. Культура і сучасність: альманах. Київ : НАКККіМ, 2023. № 2. С. 88–94.
4. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти : навчальний посібник для студентів художньо-графічних факультетів вищих педагогічних навчальних закладів. Київ : Вища школа, 2012. 188 с.
5. Омельченко П. Наука про малярські фарби, матеріали та техніки. Львів : ЛНАМ , 2016. 364 с.
6. Туманов І. Рисунок, живопис, скульптура: Теоретико-методологічні основи комплексного навчання. Львів: Аверс, 2010. 496 с.
7. Тимченко Т. Методи захисту основ станкового живопису. Історія та сучасні технології. Київ: Задруга, 2015. 106 с.
8. Boon, T. (2021). *Art Restoration: A Comprehensive Guide*. Oxford University Press. 368 p.
9. Cameron, A., & Jackson, H. (2020). *Conservation of Art: Advanced Techniques and Materials*. Routledge. 480 p.
10. Horie, C. (2022). *Materials and Techniques of Postmodern Art Conservation*. Springer. 320 p.
Кількість сторінок: 320.
11. Kerr, M. (2023). *The Art of Conservation: Techniques in Preserving Cultural Heritage*. Cambridge University Press. 272.
12. Sutherland, M. (2019). *The Ethics of Art Restoration: Methods and Controversies*. Palgrave Macmillan. 256 p.
13. Rui Li. *Painting Technology*. Engineering, Environmental Science, Art. Encyclopedia of Ocean Engineering. 2021.
14. Wei Guo. *Oil Painting Art Style Extraction Method Based on Image Data Recognition*. Hindawi. *Mathematical Problems in Engineering*. Volume 2022, 1-11 pp.
15. Zaitseva V. Experience of restoration of murals of the Trinity Gate Church in Kyiv: overview. *International Journal of Conservation Science» (IJCS)*, Romanian Inventors Forum, Issue 1. 2022. 85-94 p.

Методичне забезпечення

1. Дубрівна А. П. Основи реставрації, технік і технологій в образотворчому мистецтві. Методичні вказівки до виконання практичних та самостійних робіт. Київ : КНУТД, 2023. 28 с.
2. Гальчинська О.С., Єрмак І.О. Методика створення живописних етюдів. Методичні вказівки до виконання практичних та самостійних робіт. Київ: КНУТД, 2017. 46с.
3. Осипчук М. В., Басанець О. П.. *Образотворче мистецтво та художня творчість*. Методичні вказівки. Київ: КНУТД, 2019. 44 с.

Додаткова

1. Культурна спадщина України. Правові засади збереження, відтворення та охорони культурно-історичного середовища /Збірник офіційних документів. Київ : Істина, 2002. 336 с.

2. Краснова Т. Дослідження, реставрація і зберігання музейної кераміки: монографія. Опішне : Українське Народознавство, 2017. 464 с.
3. Мінжулін О. Реставрація творів з металу. Київ : Спалах, 2010. 230 с.
4. Мінжуліна Т. В. Дослідження та реставрація музейного текстилю. Київ : УАІД «Рада», 2005. 176 с.

10. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. <http://www.nbu.gov.ua/> сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.
2. <http://lib.knutd.edu.ua/> сайт Науково-технічної бібліотеки КНУТД.
3. <http://elib.nplu.org/> електронна бібліотека «Культура України».
4. http://kultura.ho.ua/books_ku.htm сайт Культурологічної бібліотеки.
5. <https://scholar.google.com/> Google Scholar.
6. <https://www.europeana.eu/en> Europeana – цифрова бібліотека європейського культурного спадку.
7. <https://artsandculture.google.com/> Google Arts & Culture – доступ до колекцій світових музеїв.

Завідувач кафедри цифрового мистецтва

Антоніна ДУБРІВНА

Протокол засідання кафедри № 1 від 26 липня 2024 р.

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри від «____» _____ 20 __ р. № ____

Завідувач кафедри цифрового мистецтва _____

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри від «____» _____ 20 __ р. № ____

Завідувач кафедри цифрового мистецтва _____

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри від «____» _____ 20 __ р. № ____

Завідувач кафедри цифрового мистецтва _____